

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr.

B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af stabiliserings- og associeringsaftale mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Montenegro på den anden side.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsættelse 28.02.2008).

Kl. 13:19

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Michael Aastrup Jensen.

Kl. 13:19

(Ordfører)

Michael Aastrup Jensen (V):

Republikken Montenegro er i dag en vigtig potentiel kandidat til optagelse i EU-samarbejdet. Montenegro har gennem en årrække ydet en stor indsats for at opfylde Københavnskriterierne og dermed få mulighed for optagelse.

Republikken befinder sig i øjeblikket i en såkaldt overgangsperiode, men har vist en stærk vilje til reformer, hvilket har ført til resultater, som få andre lande i samme situation har kunnet fremvise på så kort tid. Stabiliserings- og associeringsaftalen vil være en håndsrækning til landet, og den vil opmuntre republikken til at fortsætte sine anstrengelser for tilpasning til EU-standarder.

Formålet med associeringen er at styrke demokratiet og retsstaten i Montenegro, og den vil derfor være et skridt på vejen mod et mere stabilt og fremtidssikkert Montenegro. Stabiliserings- og associeringsaftalen vil derfor være til fordel for Danmark og EU, og ikke mindst vil den gavne Montenegro, da den skal være med til at sikre, at den positive udvikling, der allerede er i landet, styrkes.

Det kan kun være i et lille land som Danmarks interesse, at det europæiske samarbejde omfatter så mange lande som muligt. Montenegro er et land i rivende udvikling, hvilket bl.a. illustreres af Danmarks eksport til landet, som i 2006 samlet set steg med 21,6 pct. – en stigning, som forventes at fortsætte.

Sigtet med aftalen er altså at styrke og udvide de politiske og økonomiske forbindelser mellem EU og Montenegro og derigennem styrke tilknytningen mellem de to parter. På den baggrund mener vi fra Venstres side helt overvejende, at denne aftale vil være til fordel for Danmark og for det fremtidige EU-samarbejde, mens den samtidig sender et vigtigt signal om EU's velvilje over for Montenegro. Vi mener derfor, at der bør indgås en aftale.

Kl. 13:21

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er ingen, der har bedt om ordet, så den næste i ordførerrækken er fru Yildiz Akdogan.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Yildiz Akdogan (S):

Socialdemokratiet kan fuldt og helt tilslutte sig forslaget om at tiltræde stabiliserings- og associeringsaftalen mellem EU-landene og Montenegro.

Balkan er igen i fokus, og som altid er det de områder, hvor der er de største udfordringer, der nyder mediernes bevågenhed. Serbiens voldsomme reaktioner på Kosovos selvstændighed tiltrækker derfor mere opmærksomhed end det lange, seje reformtræk, der lige nu kendetegner udviklingen i Montenegro, og derfor ser jeg diskussionen i salen her i dag som en kærligkommen lejlighed til at sætte fokus på den reformproces, EU har startet i den vestlige del af Balkan, herunder Montenegro.

Danmark har som resten af EU-landene en interesse i, at mange års uro på Vestbalkan afløses af en udvikling præget af økonomisk stabilitet og internationalt samarbejde. Siden Montenegros selvstændighed i 2006 har landet ydet en dedikeret reformindsats, og netop i denne proces kan EU's stabiliserings- og associeringsaftale fungere som et godt instrument til at målrette og understøtte dette fortsatte reformarbejde.

Aftalen har medtaget de bedste elementer af den succesfulde udvidelsesproces med de 12 senest optagne medlemslande. EU kan på den ene side motivere reformarbejdet gennem politisk viden, økonomisk støtte og ikke mindst udsig-

ten til medlemskab af EU inden for en længere tidshorizont; på den anden side giver disse incitamenter EU mulighed for at stille krav til landet, bl.a. hvad angår demokratiske og retstatslige principper og ikke mindst menneskerettigheder. Ligeledes giver aftalen EU mulighed for at sanktionere, hvis udviklingen ikke sker i overensstemmelse med aftalens indhold.

Montenegro har udvist vilje og stædighed i reformarbejdet, især hvad angår opbygningen af hele det statslige apparat og bekæmpelsen af korruption. Men også på den internationale scene følger Montenegro en internationalt orienteret kurs. Landet er allerede blevet medlem af FN, OECD, IMF og Europarådet.

Når det er sagt, er der fortsat grund til at holde et vågent øje med udviklingen i Montenegro. Som Europa-Kommissionens evalueringsrapport understregede i november 2007, er der fortsat store udfordringer i landet, og et egentligt EU-medlemskab er derfor ikke på nuværende tidspunkt inden for rækkevidde. Rapporten slog fast, at landet fortsat er hæmmet af organiseret kriminalitet og manglende respekt for retsprincipper, ligesom korruption fortsat er et udbredt problem i statsadministrationen.

EU's fremtidige samarbejde med Montenegro må tage fat de steder, hvor det gør ondt. Der skal tages forholdsregler, hvor bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet og fremme af mindretalsbeskyttelse får højeste prioritet, og samtidig skal der arbejdes målrettet for, at den institutionelle, politiske og økonomiske reformproces fortsættes i overensstemmelse med EU's retningslinjer.

Det er på denne betingelse, at tiltrædelsen under Socialdemokraternes fulde støtte.

Kl. 13:24

Formanden:

Tak for det. Der er ingen, der har bedt om korte bemærkninger, og vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Frihandel er en god ting. Det kan vi i Dansk Folkeparti også gå ind for, og vi anerkender selvfølgelig, at vejen til at udvikle et samfund og vejen til at skabe vækst er uløseligt forbundet med, at man får fri adgang til at eksportere, herunder særlig til EU's marked, som jo i den grad må siges at være det største marked, der er forbundet

til Montenegro. Dog har vi nogle principielle bekymringer med hensyn til landets standard.

Det blev tidligere nævnt, at den økonomiske vækst var enorm, og at alting var fryd og gammen i Montenegro. Det er ikke helt sådan, vi ser tingene. Hvis man bl.a. ser på Transparency Internationals indeks over korruptionsniveauer i lande rundt omkring i verden, vil man altså kunne konstatere, at Montenegro indtager en meget, meget lav placering med plads nr. 84 og altså ligger markant under lande som Cuba, Botswana, Seychellerne og andre lande, som man normalt ikke ville overveje at tage ind i det indre marked.

Derfor har vi nogle principielle spørgsmål til, hvordan man sikrer, at de negative konsekvenser af den dybt korrupte adfærd, som altså findes i det her land, ikke kommer til at påvirke det indre marked i EU eller at true f.eks. produktikkerhed og forbrugersikkerhed og andre ting, som vi selvfølgelig skal værne om.

Så derfor har vi nogle opklarende spørgsmål i udvalgsbehandlingen, men vil med al sandsynlighed kunne ende ud med at støtte det her forslag.

Kl. 13:26

Formanden:

Tak til hr. Morten Messerschmidt, og så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter også stabiliserings- og associeringsaftalen mellem EU og Montenegro. Det er en aftale, som vi håber også kan være med til at fastholde Montenegro og resten af området i en positiv udvikling, og det er en aftale, som jo altså omfatter alt lige fra en øget politisk dialog til en udvikling af det økonomiske samarbejde og ikke mindst en udvikling af landets menneskerettigheder.

Vi håber således, at den her aftale kan være med til at fastholde Montenegro på en demokratisk og reformorienteret vej, og det er derfor, at vi støtter forslaget.

Kl. 13:27

Formanden:

Tak til ordføreren, og den næste ordfører i rækken er fru Lone Dybkjær.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan ligesom de øvrige tale- re tilslutte sig forslaget til folketingsbeslutning.

Vi synes faktisk, at det er en god model for en associeringsaftale, som EU har udviklet her, og vi synes, at det er en del af formålet med hele etableringen af EU, at man kan være med til at udbrede de sider af EU, som handler om demokrati, beskyttelse af menneskerettigheder osv.

Kl. 13:28

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær, og så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Når man hører den her debat, får man jo den tanke, at det næsten lyder for godt til at kunne være sandt. Og det er måske også et af problemerne, for hvis man læser teksten i beslutningsforslaget og teksten i aftalen, fremgår det jo meget klart, at det, der beskrives som en samarbejdsaftale mellem EU og Montenegro, er en aftale om, hvordan Montenegro tilpasser sig EU. Og det er vel også det, der er formålet – det er det, der er hele ideen bag det. Det fremgår klart, at det, der er en vigtig præmis her, er, at Montenegro tilpasser sin lovgivning, sådan at landet passer ind i det indre marked.

Det er jo en kendt sag, at alle andre partier i Folketinget end Enhedslisten er enige om, at det indre marked er en af de bedste ting ved EU, at det er meget vigtigt at sikre varenes fri bevægelighed og kapitalens fri bevægelighed, og at det er meget vigtigere at sikre det end at sikre miljø, dyrevelfærd og forbrugerinteresser. Det er jo grundprincippet i EU, og det er det grundprincip, som man så i dag her i Folketinget skal beslutte at udvide til også at omfatte Montenegro. Det synes vi faktisk ikke er særlig positivt eller særlig glædeligt.

Vi forstår godt, at Montenegro af mange grunde ønsker at indgå i et samarbejde med EU, for det indeholder bestemt også nogle positive elementer, men vi synes bare, at det er sørgeligt, at EU-samarbejdet også i forhold til landene på Balkan altid tager udgangspunkt i, at de skal tilpasse sig EU, også de elementer i EU, som vi bestemt ikke er enige i.

Det fremgår meget klart, at når man taler om, at der skal bringes overensstemmelse mellem lovgivningen i Montenegro og lovgivningen i EU, handler det om, at Montenegro skal gennemføre en lovgivning, som på alle områder er tilpasset EU's lovgivning. Det er vi grundlæggende skeptisk over for. Vi er grundlæggende skeptisk over for den måde, hvorpå det, der er

grundelementerne i EU, nemlig hensynet til det indre marked, konkurrencen og liberalismen, udbredes som et økonomisk styreinstrument til hele Europa.

På den anden side vil jeg gerne sige, at det også er vores grundopfattelse, at befolkningen i Montenegro selvfølgelig selv må afgøre, om de i givet fald vil tilslutte sig sådan en aftale, og det vil selvfølgelig også få betydning for, hvordan vi i sidste instans vil stemme til det her forslag, når det kommer til anden behandling.

Kl. 13:30

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen, og så er det hr. Jørgen Poulsen som ordfører.

Kl. 13:31

(Ordfører)

Jørgen Poulsen (NY):

Det er jo klart, at der er mange forhold i Montenegro, som må bringes i orden, før landet kan blive medlem af EU: menneskerettigheder, udbredt korruption – og pressefriheden mangler jo en hel del. Men det er alligevel Ny Alliances opfattelse, at netop en stabiliserings- og associeringsaftale som denne er et af de rigtig gode redskaber til at rette op på de problematiske forhold, så jeg kan bare sige, at Ny Alliance går fuldt og helt ind for det her forslag.

Kl. 13:31

Formanden:

Tak for det. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 13:31

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg takker for tilslutningen, som jeg reelt opfatter som enstemmig, idet Enhedslisten, som var de eneste, der havde afvigende bemærkninger, jo sagde, at de ville acceptere det montenegrinske folks ønsker. Og det montenegrinske folk ønsker altså denne stabiliseringsaftale. Så jeg takker for den brede tilslutning. Jeg synes også, Danmark kan være tilfreds med så bred en opbakning om Montenegro. Danmark var jo et af de lande, som tog frønten i forbindelse med at anerkende Montenegro, og vi havde tilfældigvis også formandspladsen i Sikkerhedsrådet, da Montenegro blev anerkendt af Sikkerhedsrådet som nyt medlemsland i FN. Derfor er jeg også glad for, at vi nu kan lave den her stabiliseringsaftale. Vi har tidligere lavet en med Kroatien og Makedonien, og vi er jo her i Folketinget i gang med at lave den samme med Albanien.

Montenegro har et stort behov for den her aftale, for den vil være med til at øge og forbedre deres økonomi, og samtidig vil den også være

med til det, som hr. Jørgen Poulsen var inde på, nemlig at skærpe kampen mod korruption og hvidvaskning af penge. Det er jo en del af aftalen, og der skal sættes ekstra ind over for det, og vi skal hjælpe med vores ekspertise der.

Hr. Per Clausen nævnte nogle ting, som han syntes manglede. Jeg kan bare tilfældigvis slå ned på forbrugerbeskyttelse, som han syntes manglede. Det står altså i artikel 78, at man skal samarbejde om at afstemme forbrugerbeskyttelsesstandarderne. Det betyder jo selvfølgelig, at de bliver løftet i Montenegro. Det vil sige, at det er en fordel for den montenegrinske befolkning at få en sådan stabiliseringsaftale, som også øger forbrugerbeskyttelsen.

Desuden er det også fuldstændig fint, at Montenegro på lang sigt ønsker at blive medlem af EU. Det er jo ikke i morgen eller i overmorgen, men stabiliseringsaftalen kan føre den vej, hvis de i øvrigt lever op til betingelserne. Det er altså noget, Montenegro lægger meget vægt på. Jeg kan så også glæde hr. Per Clausen med, at dyrevelfærd, som han også nævnte, jo er en del af EU's politik. Hr. Per Clausen vil blive jublende glad, når jeg nu fortæller ham, at dyrevelfærd skærpes og styrkes i Lissabontraktaten. Vi har så fået en ny tilhænger af traktaten i dag, forstår jeg, og det er jeg glad for. Alt i alt er det en god dag både for Europa, Montenegro, Enhedslisten og Folketinget. Tak.

Kl. 13:33

Formanden:

Der er ingen, der har bedt om korte bemærkninger, så vi siger tak til udenrigsministeren.

Hermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af regeringens tilslutning til og deltagelse i den internationale koalition til afvæbning af Irak.

Af Mogens Lykketoft (S), Villy Søvndal (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Frank Aaen (EL), Juliane Henningsen (IA), Lars-Emil Johansen (SIU) og Høgni Hoydal (TF) m.fl. (Fremsættelse 04.12.2007).

Kl. 13:34

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er udenrigsministeren.

Kl. 13:34

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

I anledning af beslutningsforslaget her vil jeg godt starte med at fremhæve, at regeringen jo gentagne gange har haft lejlighed til her i Folketinget at redegøre udførligt for baggrunden og grundlaget for den danske beslutning i marts 2003 om at deltage i den militære indsats i Irak. Vi har haft to forespørgselsdebatter om Irak i henholdsvis 2003 og 2004. Så har vi haft adskillige hundrede spørgsmål fra Folketingets medlemmer, som vi naturligvis beredvilligt har svaret på. I marts 2004 holdt Det Udenrigspolitiske Nævn en åben høring med en række folkerets eksperter. Endelig har vi haft ti beslutningsforslag om forlængelse af indsatsen i Irak, som vi jo alle husker, og også der har vi her i Folketinget indgående drøftet grundlaget for det danske engagement i Irak.

På den baggrund er det regeringens klare holdning, at der simpelt hen ikke er noget nyt at tilføje, og det er der altså heller ikke i dag. Regeringens holdning har hele tiden været klar og kendt af Folketinget og offentligheden, og regeringens juridiske vurderinger er fra starten lagt åbent frem og har været kendt af Folketinget og offentligheden. Det er selvfølgelig en ærlig sag at have en anden politisk holdning til en militær aktion mod Irak, men man kan ikke med rimelighed beskyldte regeringen for, at den ikke åbent har lagt sine argumenter frem her i salen og i øvrigt også i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Regeringen finder ikke, at en undersøgelseskommission vil kunne bibringe noget nyt i den sag. Tværtimod synes tanken om, at embeds-